

מ"ח 6020/13 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

מ"ח 6020/13

לפני: כבוד המשנה לנשיא מ' נאור

המבקש: פלוני

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשה למשפט חוזר

בשם המבקש: עו"ד ניר יסלוביץ

בשם המשיבה: עו"ד ג'ואי אש

החלטה

1. לפניי בקשה להורות על משפט חוזר לפי סעיף 31 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 (להלן: חוק בתי המשפט או החוק).

הרקע לבקשה והליכים קודמים

2. ביום 2.10.2008 הוגש נגד המבקש כתב אישום, אשר ייחס לו עבירה של תקיפה הגורמת חבלה ממשית כלפי אשתו (להלן: אשתי). המטלונת, לפי סעיף 380 ביחד עם סעיף 382(ג) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין). בכתב האישום נטען כי ביום 3.4.2006, במהלך ריב שהתפתח בין המבקש לבין אשתו בדירת מגוריהם המשותפת ברמת-גן, תקף אותה המבקש בכך שאחז בידה ודחף אותה לעבר הרצפה. בכך, גרם המבקש לנפילת אשתו על ברכיה וכתוצאה מכך נגרמו לה חבלות בברכה השמאלית.

עמוד 1

ובידה, אשר התבטאו בשטפי דם ואדמומיות.

3. ביום 18.10.2010 הורשע המבקש בבית משפט השלום בתל אביב-יפו בביצוע העבירה שיוחסה לו בכתב האישום (ת"פ 7366-08). זאת לאחר שהמבקש כפר במעשה שיוחס לו וטען כי במועד האירוע התעורר ויכוח מילולי בינו לבין אשתו, אך לא היה ביניהם כל מגע פיזי. לטענתו, מקורן של החבלות נעוץ בפגם גנטי ממנו סובלת אשתו, ואין קשר סיבתי בין החבלות לבין העימות שהתרחש ביניהם. בהרשיעו את המבקש, הסתמך בית משפט השלום על מסמכים מתיקה הרפואי של המתלוננת, על ההתרשמות ממתימנותה של המתלוננת, ועל עדותו של הסייר שהגיע לדירת בני הזוג סמוך לאחר האירוע, ורשם בדו"ח הפעולה כי הבחין בסימנים של אדמומיות בברכיה של המתלוננת. בהכרעת הדין קבע בית משפט השלום כי גרסתה של המתלוננת מהימנה עליו "בהיותה הגיונית וסבירה נוכח נסיבות האירוע, ונתמכה בסימן החבלה, שכאמור נצפה מיד לאחר האירוע, בברכה". בד בבד, דחה בית המשפט את טענת המבקש כי החבלות נגרמו כתוצאה מבעיה רפואית של המתלוננת.

4. לאחר שמיעת הטיעונים לעונש, גזר בית משפט השלום על המבקש את העונשים הבאים: מאסר על תנאי לתקופה של 6 חודשים, למשך 3 שנים, קנס בסכום של 5,000 ₪ או 5 חודשי מאסר תמורתו, וכן פיצוי למתלוננת בסכום של 5,000 ₪.

5. ביום 1.12.2010 הגיש המבקש ערעור על פסק הדין שניתן בעניינו, יחד עם בקשה להוספת ראיות חדשות. ביום 23.2.2011 דחה בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו הן את הבקשה להגשת ראיות חדשות והן את ערעורו של המבקש, זאת לאחר שהמבקש קיבל את המלצת בית המשפט לחזור בו מהערעור (ע"פ 9703-12-10).

הבקשה למשפט חוזר

6. המבקש מבסס את בקשתו לקיום משפט חוזר בעניינו על שתי עילות. הראשונה, עניינה בראיות חדשות העשויות לשנות את תוצאת המשפט לטובת הנידון, עילה הקבועה בסעיף 31(א)(2) לחוק בתי המשפט. העילה השנייה, עוסקת בחשש של ממש לעיוות דין אשר נגרם למבקש בהרשעתו, עילה המעוגנת בסעיף 31(א)(4) לחוק בתי המשפט.

7. לטענת המבקש, יש ברשותו ראיות חדשות אשר לא הוצגו בהליכים הקודמים בעניינו, ואשר יש בהן כדי לשלול את הקשר הסיבתי בין החבלות שנתגלו בידה ובברכה של המתלוננת ובין האירוע מושא כתב האישום. המבקש מציג שתי ראיות בעניין זה: הראיה הראשונה היא חוות דעת מטעם ד"ר מאיה פורמן, מומחית ברפואה משפטית (להלן: חוות הדעת), אשר הסתמכה על התיק הרפואי של המתלוננת, ולפיה, קיים חשש ממשי כי הסימנים על ידה ובברכה של המתלוננת מקורם במחלה אוטואימונית ממנה סבלה המתלוננת, הגורמת לשטפי דם ולאדמומיות בעור (מחלת ה-Purpura simplex), או בשל נטילת תרופה בשם Flutine אשר עלולה לגרום לדימומים ולחבורות, ולא כתוצאה מאירוע אלים מצידו של המבקש. לטענת המבקש, המתלוננת הסתירה את דבר מחלתה הן מבית המשפט והן מגורמי החקירה היות שהיתה מודעת לכך שחשיפתה תשליך באופן ישיר על גרסתה.

8. הראיה השנייה אותה מציג המבקש היא דו"ח פעולה משטרתי מיום 29.4.2006 (להלן: דו"ח הפעולה), במסגרתו הצהירה המתלוננת כי המבקש לא נקט כלפיה באלימות לאחרונה. לטענת המבקש, ניתן היה לצפות מהמתלוננת שתציין בפני השוטרים שפגשו אותה ביום 29.4.2006, כי המבקש תקף אותה ביום 3.4.2006, אולם המתלוננת לא מסרה דבר על אודות אירוע התקיפה.

הנטען. משכך, טוען המבקש כי דבריה של המתלוננת כפי שצוטטו בדו"ח הפעולה סותרים את תלונתה, ומוכיחים כי המתלוננת בדתה סיפור מופרך לפיו המבקש נקט כלפיה באלימות. לטענת המבקש ראיות חדשות אלו עשויות להשתלב עם החומר שהיה בפני בית המשפט בראשונה ולשנות את תוצאות המשפט לטובתו.

9. עוד טוען המבקש בבקשתו, כי נגרם לו עיוות דין בעקבות מספר כשלים בייצוגו. המבקש מפרט שלושה כשלים אותם הוא מייחס לבא-כוחו הקודם, שייצג אותו מטעם הסנגוריה הציבורית. האחד, לטענת המבקש, בא-כוחו הקודם לא פעל לקבל את התיעוד הרפואי של המתלוננת, לרבות פירוט התרופות שנטלה לפני ובזמן האירוע. לטענת המבקש, אם בא-כוחו היה טורח לקבל את התיעוד הרפואי של המתלוננת בעת ניהול המשפט בבית המשפט השלום, היתה נחשפת בפני בית המשפט התמונה המלאה לפיה מחלת Purpura simplex ונטילת התרופה בשם Flutine שהובילו להופעת החבורות בגופה של המתלוננת. משכך, טוען המבקש, נמנעה ממנו האפשרות להסתייע בחומר מהותי לשם הגנתו.

10. הכשל השני לו טוען המבקש נוגע לכך שבא-כוחו הקודם לא הגיש ראיות רלבנטיות להגנתו, ואף התרשל בכך שנמנע מלחקור את המתלוננת בכל הנוגע לפגם הגנטי שהוביל להופעת החבורות על גופה. לפי הטענה, המבקש פנה לבא-כוחו הקודם כדי שיגיש לבית המשפט בקשה להגשת ראיות חדשות, לרבות הגשת חומר רפואי על אודות המתלוננת, את דו"ח הפעולה המשטרתי מיום 29.4.2006 וכן תלונות כוזבות שהוגשו על-ידי המתלוננת במסגרת הליך הגירושין המתנהל בין הצדדים מזה שנים רבות. המבקש צירף לבקשתו כאן תכתובת דואר אלקטרוני בינו לבין בא-כוחו הקודם, ולפיה בא-כוחו הודיע לו כי "לא ניתן לצרף עוד מסמכים שלא הוגשו" (נספח ט"ו לבקשה). לטענת המבקש, הימנעותו של בא-כוחו להגיש את הראיות המפורטות לעיל גרמו לפגיעה ניכרת בהגנתו.

11. הכשל השלישי אותו מציין המבקש נעוץ בסירובו של בא-כוחו לבקשת המדינה, להפנות את המבקש לקבלת תסקיר מטעם שירות המבחן לעניין העונש. בדיון שהתקיים בבית משפט השלום, במסגרתו טענו הצדדים לעונש, ביקשה המאשימה לשלוח את המבקש לתסקיר שירות המבחן, אך מסיבה בלתי ברורה, בא-כוחו של המבקש סירב וטען כי "אני סבור שזה מיותר. העבירה משנת 2004 והמתלוננת אמרה שפרט לאירוע הזה הוא לא הרים עליה יד. מאז הם בנתק מוחלט. אין לנאשם עבר פלילי". לטענת המבקש, דווקא הנימוקים שהעלה בא-כוחו בדיון מחזקים את הצורך בהפניית המבקש לתסקיר. ואולם נוכח עמדת בא-כוחו לא נשלח המבקש לשירות המבחן ובכך נמנע מהמבקש לסיים את ההליך שבנדון ללא הרשעה או בצו שירות לתועלת הציבור.

משכך, לטענת המבקש, הייצוג הקלוקל שניתן לו בבית המשפט השלום גרם לפגם שורשי, שיש בו כדי לערער את יסודות הרשעתו ומתעורר חשש של ממש כי נגרם לו עיוות דין המצדיק קיומו של משפט חוזר בעניינו.

עמדת המשיבה

12. לטענת המשיבה, הבקשה אינה מבססת עילה לעריכת משפט חוזר משום שאינה מניחה תשתית איתנה וממשית בדבר קיומה של אחת מהעילות הקבועות בחוק, ולכן יש לדחותה. לטענת המשיבה, חוות הדעת של ד"ר מאיה פורמן, אשר מצורפת לבקשה אינה מהווה כלל ראיה חדשה. חוות הדעת, לפיה לא ניתן לשלול שהחבלות בגופה של המתלוננת הופיעו שלא על רקע חבלתי, מבוססת על מסמך רפואי מינואר 2006 מאת פרופ' אידה עינבל, מומחית בהמטולוגיה (להלן: המסמך הרפואי). לא זו בלבד שמסמך זה לא הוסתר על ידי המתלוננת כפי שנטען בבקשה, אלא המתלוננת עצמה הגישה את המסמך לבית משפט השלום במהלך עדותה ביום

8.2.2010 (סומן ת/6, נספח ט'2 לבקשה). במסגרת עדותה עומתה המתלוננת עם טענת המבקש כי מקורן של החבלות בבעיה רפואית, והיא אישרה כי היא סבלה בעברה מהופעה ספונטנית של חבורות ברגליים (להלן גם: תופעת המטומות), אולם תופעה זו חלפה חודשיים לפני האירוע מושא כתב האישום. כחיזוק לדבריה, הציגה המתלוננת את המסמך הרפואי מינואר 2006 – אותו מסמך שעומד בבסיס הבקשה למשפט חוזר. לטענת המשיבה, חוות הדעת של ד"ר פורמן אינה ראייה חדשה אלא מהווה מיחזור של המסמך הרפואי שהיה בפני בית משפט השלום. עוד מוסיפה וטוענת המשיבה בהקשר זה, כי ד"ר פורמן מעידה על עצמה בגוף חוות הדעת כי איננה מומחית להמטולוגיה וכיוון שבספרות הרפואית ישנם תיאורים שונים של תופעת ה-Purpura simplex, היא ממליצה לפנות לפרופ' עינבל על מנת לקבל את חוות דעתה בנושא.

13. המשיבה אף מתייחסת לטענה המופיעה בשולי חוות הדעת, ולפיה המתלוננת נטלה תרופה השייכת לקבוצה מסוימת של תרופות העלולות לגרום לדימומים ולחבורות. לטענת המשיבה, אם אכן היה קשר בין התרופה אותה נטלה המתלוננת באותה עת לבין הופעת החבורות בגופה, סביר להניח כי הדבר היה מוצא את ביטויו במסמך הרפואי מטעם המומחית בהמטולוגיה, פרופ' עינבל. נוסף על כך, טענה זו נטענת רק בשולי חוות הדעת ונכתב כי מדובר בתופעה "נדירה יחסית". על כן, נתון חדש זה אינו מהווה "תשתית ראייתית איתנה וממשית" המצדיקה קבלת בקשה למשפט חוזר.

14. אשר לדו"ח הפעולה המשטרתי מיום 29.4.2006, טוענת המשיבה כי הוא נכתב על-ידי שוטר שהגיע לביתם של המתלוננת והמבקש, לאחר שהוזעק למקום על-ידי אחיה של המתלוננת. לטענת המשיבה, לא ניתן ליישב את האמור בדו"ח הפעולה עם גרסת המבקש לפיה מעולם לא תקף את המתלוננת. ביום כתיבת דו"ח הפעולה, קרוב לארבעה שבועות לאחר אירוע האלימות, אמרה המתלוננת לשוטר שהגיע לביתה כי "לאחרונה" לא היו גילויי אלימות מצידו של המבקש. לטענת המשיבה, אמרה זו מתיישבת עם גרסת המתלוננת לפיה המבקש תקף אותה ביום 3.4.2006, אולם לאחר מכן, לא התרחש אירוע אלימות נוסף.

15. המשיבה מתייחסת בתגובתה אף להתנהלות המבקש בערכאת הערעור כנימוק נוסף לדחיית הבקשה לעריכת משפט חוזר בעניינו. במסגרת הדיון בערעור עתר המבקש לסיים את ההליך ברישום ללא הרשעה בעבירת התקיפה. נוסף על כך, בסוף הדיון קיבל המבקש את המלצת בית המשפט המחוזי וחזר בו מהערעור. לשיטת המשיבה, התנהלות זו אינה עולה בקנה אחד עם טענותיו של המערער בבקשה זו, כי הרשעתו בטעות יסודה. עוד מציינת המשיבה כי הבקשה למשפט חוזר הוגשה בחודש ספטמבר 2013 – כשנתיים וחצי לאחר שהמבקש חזר בו מערעורו לבית המשפט המחוזי, וזאת על אף שהבקשה נסמכת בעיקרה על מסמך רפואי שהגישה המתלוננת בעת מתן עדותה בבית משפט קמא בפברואר 2010.

16. אשר לטענת המבקש בדבר "כשל בייצוג", טוענת המשיבה כי היה על המבקש לצרף לבקשה את תגובת הסנגור שייצג אותו בבית משפט קמא – ותגובה כזו לא צורפה. לגופו של עניין, הראיה שנטען לגביה שסנגורו של המבקש נמנע מלהגישה – לא זו בלבד שהוגשה לבית משפט השלום על-ידי המאשימה, אלא שעל בסיסה של אותה ראיה נדחתה טענת ההגנה של המבקש. נוסף על כך, טענתו של המבקש לפיה כשל סנגורו גם בכך שלא עתר לקבלת תסקיר שירות מבחן – אינה מהווה עילה למשפט חוזר. נוכח כל האמור, ביקשה המשיבה לדחות את הבקשה לקיום משפט חוזר בעניינו של המבקש.

תשובת המבקש לתגובת המשיבה

17. לטענת המבקש, בקשתו לא מבוססת אך ורק על המסמך הרפואי מינואר 2006, אלא גם על רשימת התרופות שנטלה המתלוננת בסמוך לאירוע ובעת האירוע – מסמך שלא היה בפני בית משפט קמא (צורף כנספח י' לבקשה). לתשובתו זו, צירף המבקש חוות דעת נוספת – חוות דעת המטולוגית מטעם פרופ' גיל לוגסי ולפיה, לא ניתן לשלול כי הופעת שטפי הדם על גופה של המתלוננת לא הייתה קשורה לחבלה, אלא הייתה קשורה לתופעת הלוואי של הטיפול התרופתי בכדורי ה-Flutine.

18. אשר לטענת המשיבה, כי אם אכן היה קשר בין התרופה אותה נטלה המתלוננת לבין הופעת החבורות בגופה, סביר להניח כי הדבר היה מוצא את ביטויו במסמך הרפואי שכתבה פרופ' עינבל – טוען המבקש כי המשיבה מעלה סברות כלליות וסתמיות בעניין זה. לשיטת המבקש, מן הראוי להורות על קיום משפט חוזר על מנת להעיד את פרופ' עינבל כדי לברר אם היא התרשמה כי המתלוננת אכן סבלה מתופעת ה-Purpura simplex כפי שנטען בחוות דעתה של ד"ר פורמן, או כי הופעתם של שטפי הדם עקב ה-Purpura simplex חלפו למעלה מחודשיים לפני האירוע מושא כתב האישום, כפי שנטען על-ידי המשיבה. נוסף על כך, העדתה של פרופ' עינבל דרושה על מנת שניתן יהיה לבחון אם היא היתה מודעת לעובדה כי המתלוננת נטלה תרופה מסוג Flutine אשר יוצרת דימומים וחבורות.

לטענת המבקש, שתי חוות הדעת שהוגשו מטעמו, הן על-ידי ד"ר פורמן והן על-ידי פרופ' לוגסי, קובעות כי קיים חשש ממשי שאין כל קשר סיבתי בין החבורות שנתגלו על גופה של המתלוננת ובין האירוע מושא כתב האישום. לטענת המבקש מדובר בראיה רבת חשיבות המגלה אמינות לכאורית ואשר יש בה פוטנציאל לשינוי תוצאות המשפט לטובתו.

19. אשר לטענות המשיבה בדבר התנהלות המבקש בערכאת הערעור, טוען המבקש כי לאורך כל ההליך שהתקיים בבית משפט קמא ובבית המשפט המחוזי עמד על הטענה כי מעולם לא ביצע את המיוחס לו בכתב האישום ולא תקף את המתלוננת. לטענת המבקש, הוא חזר בו מערעורו רק בשל העובדה שבית המשפט המחוזי ציין בפניו, כי אין לערעור כל סיכוי ממשי. המבקש הדגיש שאין לראות בחזרתו מערעורו כהודאה במעשים שיוחסו לו בכתב האישום. המבקש ציין כי הינו פנסיונר, נעדר כל עבר פלילי והתיק מושא דיון זה מהווה את הסתבכותו היחידה עם החוק.

20. עוד טען המבקש בתשובתו למשיבה, כי פנה בכתב לבא-כוחו הקודם לשם קבלת תגובתו לטענת הכשל בייצוג (מסומן כנספח ד' לכתב התגובה), אולם לא נענה מצידו.

דיון והכרעה

21. לאחר שבחנתי את בקשתו של המבקש, את התגובות שהוגשו בעקבותיה ואת הנספחים הרלוונטיים, הגעתי למסקנה כי אין הצדקה להורות על עריכת משפט חוזר בעניינו.

22. נקודת המוצא לדיון בענייננו היא כי משפט חוזר הינו מנגנון חריג ומיוחד שיש להפעילו במשורה והוא לא נועד לקיים הליך נוסף של ערעור (ראו: מ"ח 5846/03 יזדי נ' מדינת ישראל (7.9.2003); מ"ח 10728/07 אוחנה נ' מדינת ישראל (18.5.2008); מ"ח 1129/13 אבני נ' מדינת ישראל (22.7.2013)). הסמכות להורות על קיומו של משפט חוזר משקפת את האיזון בין השאיפה לחשיפת האמת והאינטרס לאפשר תיקון טעות שנפלה בהרשעתו של אדם ובין עקרונות הוודאות וסופיות הדיון (ראו למשל: מ"ח

1706/09 חאג' יחיא נ' מדינת ישראל (17.6.2009); מ"ח 3378/13 פלוני נ' מדינת ישראל (17.7.2014). בטרם יבכר בית המשפט שיקולי צדק על פני שיקולי סופיות הדיון, על כתפי המבקש רובץ נטל כבד ועליו להצביע על תשתית איתנה להוכחת קיומה של אחת העילות המנויות בסעיף 31 לחוק בתי המשפט (ראו: מ"ח 11807/04 פלד נ' מדינת ישראל (9.8.2005); מ"ח 7/07 ברמן נ' מדינת ישראל (22.8.2007); מ"ח 3201/08 איון נ' מדינת ישראל (27.7.2008)).

23. סעיף 31(א) לחוק מונה ארבע עילות לקיומו של משפט חוזר. בענייננו, המבקש סומך את בקשתו כאמור על שתי עילות הקבועות בחוק. האחת, עילת העובדות והראיות העשויות לשנות את תוצאות המשפט לטובתו (לפי סעיף 31(א)(2) לחוק). השניה, קיומו של עיוות דין שנגרם לו בהרשעתו (סעיף 31(א)(4) לחוק). נדון בטענות כסדרן.

סעיף 31(א)(2) לחוק בתי המשפט

24. סעיף 31(א)(2) לחוק מאפשר לקיים משפט חוזר מקום בו "הוצגו עובדות או ראיות, העשויות, לבדן או ביחד עם החומר שהיה בפני בית המשפט בראשונה, לשנות את תוצאות המשפט לטובת הנידון". מלשון הסעיף עולה, וכך אף השתרש בפסיקה, כי לא די בהצגתן של עובדות או ראיות נוספות שלא הונחו בפני הערכאה הדיונית, אלא נדרש שאותן ראיות נוספות יהיו בעלות "משקל סגולי", ושהיה בהן, או בהשתלבותן עם החומר שהיה בפני בית המשפט, פוטנציאל לשינוי תוצאות המשפט (מ"ח 6148/95 עזריה נ' מדינת ישראל, פ"ד נא(2) 334, 353 (1997) (להלן: פרשת עזריה); מ"ח 2847/05 אחרר נ' מדינת ישראל (29.7.2005); מ"ח 5568/09 סביחי נ' מדינת ישראל (30.8.2011); מ"ח 73/14 נביל נ' מדינת ישראל (27.1.2014)).

25. המבקש צירף לבקשתו ארבע ראיות חדשות: חוות דעת רפואית מטעם ד"ר פורמן, רשימת תרופות של המתלוננת, דו"ח פעולה משטרתי מיום 29.4.2006, וחוות דעת רפואית מטעם פרופ' לוגסי. נזכיר כי חוות הדעת מטעם פרופ' לוגסי הוגשה רק בשלב בו הגיש המבקש את כתב תשובתו לתגובת המשיבה, ולא צירפה לבקשתו המקורית. לאחר מכן ובסמוך לכך, עתר בפני המבקש להגיש ראיה חדשה נוספת: פסק-דין שניתן בתיק שהתנהל בבית המשפט לענייני משפחה בינו לבין המתלוננת, ולכך אתייחס בהמשך הדברים.

נפתח בדיון על ארבע הראיות החדשות המצורפות לבקשה. מבין אלה, נראה כי חוות הדעת הרפואיות מהוות את ליבת טענותיו של המבקש בשאלת קיומה של עילה למשפט חוזר. כאמור, לטענת המבקש, על סמך הראיות החדשות שהגיש (רשימת התרופות ושתי חוות הדעת המוזכרות) ניתן לשלול את הקשר הסיבתי בין החבורות ושטפי הדם שנתגלו על גופה של המתלוננת ובין התנהגותו האלימה כלפיה, בגינה הורשע בבית משפט השלום. עינתי בראיות אלו, ולדעתי אין בהן כדי להצדיק קיומו של משפט חוזר, באשר אין בראיות אלו את הפוטנציאל הדרוש כדי לשנות את תוצאות משפטו של המבקש. להלן אפרט את מסקנתי.

26. חוות הדעת מטעם ד"ר פורמן – המדובר בחוות דעת אשר התבקשה לבחון את מנגנון פציעתה של המתלוננת ונערכה בהתבסס, בין היתר, על המסמכים הרפואיים של המתלוננת ומבלי שהמתלוננת נבדקה על-ידי כותבת המסמך, ד"ר פורמן. לעניין שטפי הדם בברכה של המתלוננת, נכתב בחוות הדעת: "אין ברשותי אף תיאור של מראה החבורה, צבעה תצורת גבולותיה או מימדיה ולכן אין באפשרותי להעריך אם אכן נגרמה במועד הנטען וכפי שנטען" (עמ' 3 לחוות הדעת). ד"ר פורמן מציינת כי מקום החבורה, שהוא אזור גרמי בולט, הינו אזור אופייני לנפילות ויכול להיות תוצאה של נפילה על הברך והשוק, אך אין כל דרך לקבוע אם הנפילה

שהובילה להופעת החבורה נגרמה בשל דחיפה על ידי אחר או ממעידה. ד"ר פורמן כותבת באופן שאינו משתמע לשני פנים כי "אילו היה תיאור מפורט של תוצאת הסימן בעור, מימדיו וצבעו, ותצלום של החבורה, זאת כפי שנעשה בעת בדיקות רופא מומחה ברפואה משפטית, ייתכן שהיה ניתן להגיע להערכה טובה יותר של מנגנון היווצרות החבלה" (עמ' 4 לחוות הדעת). משאלו הם פני הדברים, וכותבת חוות הדעת מבהירה כי המידע שברשותה הינו מידע חסר, סבורה אני כי לא מתקיימת הדרישה בדבר ראיה בעלת "משקל סגולי" שיש בה פוטנציאל לשינוי תוצאות המשפט.

אשר לתופעת ה-Purpura simplex כותבת ד"ר פורמן בחוות הדעת כי "המתלוננת נבדקה בחודשים עובר לתלונה **בשל הופעת חבורות ספונטניות** ואובחנה על ידי רופאה מומחית בהמטולוגיה כסובלת מ-Purpura simplex" (עמ' 4 לחוות הדעת, ההדגשות במקור). ואולם, מעיון מדוקדק באותו מסמך רפואי מינואר 2006 שנכתב על-ידי המומחית בהמטולוגיה פרופ' אאידה עינבל, אשר בדקה את המתלוננת, ואשר עליו ביססה, בין היתר, ד"ר פורמן את הערכתה, עולות המסקנות הבאות: ראשית, מהאבחנה של פרופ' עינבל לא עולה כי המתלוננת אכן סבלה מתסמונת ה-Purpura simplex. שנית, בעת בדיקת המתלוננת בינואר 2006, תופעת החבורות כבר חלפה ופרופ' עינבל רק שמעה על אודותיה מהמתלוננת. בשל חשיבות הדברים לבקשה שלפניי, להלן ציטוט מהמסמך הרפואי החתום בידי פרופ' עינבל (מסומן כנספח ט'2 לבקשה):

"הנ"ל פנתה אלי בגלל סיפור של המטומות ברגליים [...]. **בבדיקה לא נראו המטומות**. לאור העדר סיפור של דימומים בעבר ודימומים במשפחה ובדיקות קרישה תקינות לא נראה לי שמדובר בהפרעה במנגנון הקרישה וההמטומות שחלפו **כנראה** בגלל Purpura simplex חסרות חשיבות קלינית". (ההדגשות שלי).

מסמך זה עמד בפני בית משפט השלום, ועל בסיסו דחה בית המשפט את טענת ההגנה של המבקש, וקבע כי אין קשר סיבתי בין התסמונת הרפואית שחלפה מספר חודשים לפני האירוע, ובין האירוע האלים מושא כתב האישום:

"איני מקבלת את הסברו/השערתו של הנאשם [המבקש] ובא כוחו לפיו שטף הדם בברכה של המתלוננת נגרם כתוצאה מנטילת תרופות לדילול הדם על ידה, ושוכנעתי מהמסמכים הרפואיים שהוגשו, על ידי המאשימה, שתופעה זו, שהופיעה אצל המתלוננת, בחודש אוקטובר 2005, חלפה חודשים מספר לפני מועד האירוע, ואינה הגורם להימצאות שטף הדם בברכה של המתלוננת". (בעמ' 5 להכרעת הדין).

בסיכום חוות דעתה, כותבת ד"ר פורמן כי על סמך המסמכים שהועברו לעיונה, "ניתן להסיק כי החבלה בשוק של המתלוננת יכולה להיות תוצאה של חבלה קלה כפי שנטען, אך יחד עם זאת לאור ההיסטוריה הרפואית של המתלוננת, לא ניתן לשלול שהחבלות בגופה הופיעו שלא על רקע חבלתי". עינינו הרואות כי התזה המוצגת בחוות הדעת איננה חד משמעית, ולפיכך אין במסקנה המופיעה בחוות הדעת את הפוטנציאל הדרוש לשנות מקביעותיו של בית משפט השלום. משכך, חוות הדעת אינה מהווה "מסה קריטית" מספיקה לצורך בקשה למשפט חוזר.

27. חוות הדעת מטעם פרופ' לוגסי - אף מומחה זה התבקש לדון בשאלת הסיבות הרפואיות האפשריות להופעת שטפי הדם

אצל המתלוננת, והתבסס אף הוא על מסמכים רפואיים של המתלוננת, לרבות רשימת התרופות של המתלוננת והמסמך הרפואי מאת פרופ' עינבל. בחוות הדעת, מתמקד פרופ' לוגסי בתיאור תסמונת ה-Purpura simplex, אותה הוא מכנה בהתאם לספרות המקצועית כ"תסמונת החבלות הקלות". פרופ' לוגסי, אשר לא בדק את המתלוננת בזמן אמת, קבע בחוות דעתו כי "לפי התמונה קלינית, ותוצאות הבירור המעבדתי, אין לשלול כי אכן המתלוננת סבלה, בתקופה זאת, מתסמונת ה-easy bruising - purpura simplex". (עמ' 3 לחוות הדעת). התרשמתי כי גם בחוות דעת זו, אין כל רבותא או חידוש באשר למקור החבלות שנתגלו על גופה של המתלוננת, זאת כיוון שחוות הדעת נוקטת בלשון מסתייגת ("אין לשלול"), ואף בלשון של היתכנות והסתברות ("התמונה הקלינית אשר הציגה המתלוננת [...] יכולה להתאים לאבחנה של Purpura simplex" - בעמ' 4 לחוות הדעת).

28. סיכומי של עניין, למקרא שתי חוות הדעת שהוגשו מטעמי של המבקש, סבורה אני כי אין בהן את הפוטנציאל הנדרש על מנת להביא לשינוי תוצאות המשפט לטובת המבקש. בחוות הדעת מוצגות השערות בלבד בדבר הגורם לתופעת שטפי הדם ואין בהן שום קביעה או ממצא באשר למקור החבלות בנסיבות המקרה דנן. ויודגש, מחוות הדעת לא ניתן להסיק באופן נהיר וברור על אודות מקור החבלות: מחוות הדעת עולה כי החבלות יכולות להיות כתוצאה מתסמונת ה-Purpura simplex, כמו גם כתוצאה מתופעת לוואי של טיפול תרופתי ב-Flutine, אך גם כתוצאה מהתקלות בחפץ קשה או כתוצאה ממכה ישירה או מנפילה. יתירה מזאת, אין בחוות הדעת כדי לשלול את שנקבע בהכרעת דינו של בית משפט השלום ולכן אין בהן כדי לשנות מן המסקנה המרשיעה. נוכח האמור לעיל, חוות הדעת אינן מהוות ראיות המקיימות את דרישת סעיף 31(א)(2) לחוק ומשכך אין בהן כדי להורות על עריכתו של משפט חוזר.

29. הראיה בדבר רשימת התרופות - אכן, רשימת התרופות אותן צרכה המתלוננת במועדים הרלוונטיים לכתב האישום, הינה ראיה שלא היתה בפני בית משפט השלום. ואולם המתלוננת לא הסתירה כי נטלה תרופות, וכבר בהודעתה במסגרת מיום 27.11.2006 (סומן נ/5) וצורף לתגובת המשיבה לתשובת המבקש) התייחסה המתלוננת לנושא זה כאשר קשרה את הפסקת תופעת החבורות על גופה בכך שהפסיקה ליטול כדורי אספירין. אביא את הדברים כלשונם:

"לציין כי בעבר, כמה חודשים לפני האירוע, נטלתי כדורי אספירין ונורמיטן לטיפול בהפרעת קצב, שנוצרה כתוצאה מהמתח והמריבות שהיו בינינו. אחרי נטילת כדורים אלו, שמתי לב לשטפי דם קטנים, רק על הרגליים שהופיעו לי במשך כל אותה התקופה בה נטלתי את הכדורים, מאחר ולא ידעתי ממה שטפי הדם, נערכו לי בדיקות, ורופאים ניסו להבין ממה זה נובע, ואמר לי קרדיולוג שזק של נורמיטן ואספירין לאנשים מסוימים יכול להיות יותר גדול מאשר התועלת, לכן ייעץ לי להפסיק בגלל כל התופעות לוואי. **ובמקביל הפסקתי לקחת אספירין ואכן הפסיקו שטפי הדם הקטנים על הרגליים. הבנתי שזוהי תגובה לאספירין. ואני רוצה לומר שוב, שזה היה מספר חודשים לפני המקרה שקרה ביני לבין אבי** [המבקש]". (שורות 14-20, נ/5) (ההדגשות שלי).

לכך יש להוסיף כי בחוות הדעת שהוגשה מטעם ד"ר פורמן נכתב כי תרופות המשתייכות לקבוצת התרופות אליה שייכת התרופה מסוג Flutine שבה עסקינן, עלולות לגרום לדימומים וחבורות, אך מדובר בתופעת לוואי שהיא "נדירה יחסית". בחוות הדעת שהוגשה מטעם פרופ' לוגסי נכתב כי קיימים מספר דיווחים שפורסמו בספרות המקצועית על נטייה לדימומים בקרב מטופלי Flutine. ואולם, שתי חוות הדעת נעדרות אמירה פוזיטיבית או הוכחה לכך שבנסיבות המקרה דנן, החבורות שנתגלו על גופה של המתלוננת הן כתוצאה מנטילת התרופה הספציפית שבה השתמשה המתלוננת. לפיכך, ובהתווסף המידע בדבר נדירות תגובת הלוואי המתוארת, איני

משוכנעת כי ראיה זו, לבדה או ביחד עם הראיות הנוספות שהוגשו, מקימה תשתית ראייתית איתנה וממשית בדבר קיומה של העילה הקבועה בסעיף 31(א)(2), המצדיקה עריכתו של משפט חוזר בעניינו של המבקש.

30. דו"ח פעולה משטרתי מיום 29.4.2006 - מעין בדו"ח הפעולה המשטרתי שצורף לבקשה (סומן כנספח י"א), עולה כי שוטר נקרא לדירת בני הזוג על ידי אחיה של המתלוננת. מהדיווח שפורט בדו"ח, המתלוננת טענה לאיומים ברצח על ידי המבקש, אך טענה כי לא היתה אלימות לאחרונה. המבקש בבקשתו טוען כי דברים אלה סותרים את התלונה כלפיו ומוכיחים כי לא נהג כלפי המתלוננת באלימות. לדעתי, אין בדו"ח משטרתי זה כדי להקים עילה למשפט חוזר. נחזור ונזכיר, כפי שנאמר לעיל, כי הראיות הנדרשות לשם פתיחה מחדש של הדיון בהליך שהסתיים, צריכות להיות משמעותיות וכבדות משקל, ראיות בעלות "משקל סגולי" שיש בו להביא לשינוי תוצאות המשפט לטובת המבקש. לגופו של עניין, ולמעלה מן הצורך, אציין כי הדו"ח המשטרתי נכתב כחודש לאחר האירוע מושא כתב האישום, ויש בידי לקבל את עמדת המשיבה בעניין זה, לפיה הדברים שנכתבו בדו"ח המשטרתי מתיישבים עם גרסת המתלוננת כי המבקש תקף אותה ביום 3.4.2006, אולם לאחר מכן לא התרחש אירוע אלימות נוסף מצידו של המבקש.

31. כשבוע לאחר הגשת תשובת המבקש, הגיש המבקש לבית משפט זה בקשה להוספת ראיה, במסגרתה ביקש לצרף פסק דין מיום 27.4.2014 שניתן בתיק שהתנהל בבית המשפט לענייני משפחה בינו ובין המתלוננת. לטענת המבקש, המתלוננת הוציאה נגדו פקודת מאסר בלתי חוקית ביום 10.5.2010, כחלק ממסע התעמרות בו, במסגרת הליך הגירושין שהתנהל בין הצדדים, תוך מסירת ידיעה כוזבת לשוטרים, לפיה המבקש טרם שילם לה את חובו בתיק ההוצאה לפועל. ביום 27.4.2014 ניתן פסק דינו של בית המשפט לענייני משפחה כאמור, ובגדרו חויבה המתלוננת לשלם למבקש סכום של 10,000 ₪.

לאחר שבחנתי את טענות הצדדים בעניין זה, נחה דעתי כי ראיה זו אינה רלוונטית להליך שבפניי. מדובר בפסק דין שניתן על דרך הפשרה, וללא הנמקה, וזאת בהתאם לסמכותו של בית המשפט לפי סעיף 79א לחוק בתי המשפט. אין בראיה זו דבר אשר יש בו כדי להשליך על ההליך דנן, העוסק באירוע מיום 3.4.2006, אשר ביחס אליו התרשם כאמור בית משפט השלום מגרסתה של המתלוננת, שהעידה בפניו, וקבע כי עדותה מהימנה ונתמכת בהימצאות סימני חבלה על גופה ובמסמך הרפואי שהוגש.

סעיף 31(א)(4) לחוק בתי המשפט

32. עניינה של עילה זו הוא בשאלה אם נתעורר חשש של ממש כי בהרשעה נגרם למבקש עיוות דין. הלכה פסוקה היא כי עילה זו הינה "עילת סל" (מ"ח 7929/96 קוזלי נ' מדינת ישראל, פ"ד נג(1) 529 (1999); מ"ח 2847/05 אחרר נ' מדינת ישראל (29.7.2007)) אשר במסגרתה נדרש בית המשפט להשקיף ב"מבט על" על ההליך כולו, ולבחון אם קיים חשש של ממש כי נפלו בהליך פגמים דיוניים חמורים, אשר הובילו להרשעת שווא של המבקש (ראו למשל: מ"ח 10028/06 רינגורט נ' מדינת ישראל (17.9.2007); מ"ח 3689/13 חמאדה נ' מדינת ישראל (29.10.2013); מ"ח 6783/13 באשה נ' מדינת ישראל (18.9.2014)). בגדרו של המושג "עיוות דין" מצויים גם פגמים דיוניים חמורים בהליך, הגם שאין בהם לעיתים אותו פוטנציאל לשינוי תוצאת ההליך. נקבע כי פגמים אלה עשויים לכלול, בנסיבות מסוימות, כשל בייצוג (מ"ח 10392/02 עמיאל נ' מדינת ישראל, פ"ד נז(2) 297, 307-308 (2003); פרשת עזריה, בעמ' 361).

33. בענייננו, טוען המבקש כי נגרם לו עיוות דין בעקבות ייצוגו הקלוקל, בעיקר כיוון שבא כוחו נמנע מלהציג לבית משפט השלום

ראיות רלבנטיות להגנתו שהיה בכוחן לשנות את תוצאות המשפט לטובתו. דין טענה זו להידחות. לא שוכנעתי, כפי שפורט לעיל, כי הראיות שהציג המבקש בדבר החומר הרפואי על אודות המתלוננת (שתי חוות הדעת ורשימת התרופות) היו מועילות להגנתו, וזאת משום שאין הן מהוות חידוש בשאלה בדבר מקורן של החבלות על גופה של המתלוננת, וממילא אין בהן לקעקע את הקשר הסיבתי בין החבלות לבין אירוע האלימות מושא כתב האישום. לפיכך, אי הגשתן של הראיות להן טוען המבקש אינו עולה כדי פגם דיוני חמור המצדיק ביטול של הליך חלוט שנסתיים ועריכתו של משפט חוזר (ראו והשוו: מ"ח 73/14 נביל נ' מדינת ישראל (27.1.2014); מ"ח 2930/10 אקוקה נ' מדינת ישראל (27.2.2012); מ"ח 2432/12 ברצלבסקי נ' מדינת ישראל (2.4.2014)).

בהקשר זה ראוי להזכיר כי בפני בית משפט השלום טענו המבקש ובא כוחו בסוגיית התרופות (אף שלא הוגשה רשימת התרופות עצמה) ובית משפט השלום דחה הסבר זה:

"איני מקבלת את הסברו/השערות של הנאשם [המבקש] ובא כוחו לפיו שטף הדם בברכה של המתלוננת נגרם כתוצאה מנטילת תרופות לדילול הדם על ידה, ושוכנעתי מהמסמכים הרפואיים שהוגשו, על ידי המאשימה, שתופעה זו, שהופיעה אצל המתלוננת, בחודש אוקטובר 2005, חלפה חודשים מספר לפני מועד האירוע, ואינה הגורם להימצאות שטף הדם בברכה של המתלוננת". (עמ' 5 להכרעת הדין).

34. אכן, ייצוג לקוי יכול שיהווה בנסיבות מסוימות עילה לקיומו של משפט חוזר, אם הוא מבסס חשש לעיוות דין (מ"ח 4512/99 אייזין נ' מדינת ישראל, פ"ד נה(1) 357 (1999) (להלן: פרשת אייזין)). ואולם, בנידון דידן, איני משוכנעת כי עסקינן בכשל בייצוג היוצר עיוות דין, ואסביר במה דברים אמורים. ראשית, בפני בית משפט השלום העלו כאמור המבקש ובא-כוחו הקודם טענות בדבר נטילת תרופות על-ידי המתלוננת ובית משפט השלום דן בכך ודחה טענות אלו. שנית, אף בפני בית המשפט המחוזי העלה המבקש (באמצעות סנגור אחר) את הטענה לפיה, ביקש מבא-כוחו הקודם להגיש ראיות חדשות בתיק, והאחרון לא הסכים לכך. כפי שעולה מפרוטוקול הדיון שהתנהל בבית המשפט המחוזי (צורף כנספח ז' לבקשה), ביקש סנגורו שייצגו אז להגיש ראיות חדשות לבית המשפט. בית המשפט המחוזי דחה את בקשת המבקש בהחלטתו מיום 23.2.2011:

"איננו רואים לנכון לקבל כל ראייה נוספת. היתה בפני המערער, שהיה מיוצג גם בבית-משפט קמא, מלוא ההזדמנות להגיש את הראיות, שלא לדבר על-כך שמדובר בראיות מובהקות שנועדו להתמודד עם ממצאי בית-משפט קמא בדיעבד, ומהוות, על-כן, דוגמא למיקצה שיפורים שאיננו אפשרי בערכאת הערעור". (עמ' 2 לפרוטוקול הדיון).

בסופו של יום, נדחה ערעורו של המבקש בבית המשפט המחוזי בזו הלשון:

"לאחר ששמענו לאורך שעה ארוכה את טיעוניהם של הצדדים בפרשה זו, המלצנו בפני המערער ובא-כוחו לחזור בהם מהערעור. הנימוקים לכך עלו בהרחבה במהלך הדיון בפנינו. המלצתנו התקבלה, ועל-כן הערעור נדחה". (עמ' 5 לפרוטוקול הדיון).

שלישית, אף אם אניח כי סנגורו הקודם של המבקש נמנע מלהגיש לבית המשפט ראיות שהיו רלבנטיות להגנתו, או נמנע מלחקור את המתלוננת לעניין הקשר למחלה שבגינה הופיעו החבלות על גופה, כפי שטוען המבקש, אין הדבר מקים לאלתר עילה לקיומו של משפט חוזר. טענת "כשל בייצוג" אין בה כשלעצמה כדי להביא לקיומו של משפט חוזר. על המבקש להראות כי הייצוג הכושל מקים חשש ממשי לעיוות דין. בפרשת אייזין נקבעו הדברים הבאים:

"...העובדה ששיקול-דעתו המקצועי של בא-כוחו של המבקש לא הניח את דעתו של המבקש, שאינו משפטן, אינה מקימה מניה וביה מימצא בדבר ייצוג לקוי. זאת ועוד: אפשר שבא-כוחו של המבקש יכול היה לנקוט קו הגנה שונה, להביא עדים אחרים או נוספים ולהציג לעדים שאלות שונות או נוספות. גם בכך אין משום עילה לקיומו של משפט חוזר. העובדה שאופן ניהול הגנתו של המבקש לא הביא לזיכויו אינה מקנה למבקש זכות לשוב ולנסות את מזלו באמצעות עורך-דין אחר ולנהל מחדש את המשפט, שמא הפעם ייטב גורלו". (בעמ' 367 להחלטה).

35. נוכח האמור לעיל, ולאחר שהשקפתי ב"מבט-על" על ההליך כולו, לא מצאתי מקום לטענה כי נגרם למבקש עיוות דין המצדיק קיומו של משפט חוזר.

36. סוף דבר: הבקשה נדחית.

ניתנה היום, כ"ז בתשרי התשע"ה (21.10.2014).

המשנה לנשיא